

Как се справят предприемачите мигранти във времената на Ковид-19?

Предприемачите мигранти учат бързо и са хора, които се възползват максимално от времето и ресурсите, с които разполагат. Те умеят да общуват, внимават как боравят с парите си, изправят се лице в лице с проблемите и обичат предизвикателствата. За повечето от тях оцеляването е от ключово значение. Те са създали своя бизнес в приемаща държава, често, но не винаги по техен избор – бягайки от войната или трудния политически режим в родината си. Да си бъдеш шеф означава, че можеш да работиш по-дълго, да бъдеш по-гъвкав и в крайна сметка - да печелиш повече.

Утвърждаването като предприемач в нова държава предлага безброй възможности за възприемане на нови ценности и убеждения, нов начин на мислене и също така възможността за опознаване на нови бизнес правила и процеси. В повечето случаи, предприемачите мигранти преминават през всичко това, използвайки напълно нов за тях език. Езикът и межкултурните умения са много важни за тях. Овладеяването на местния език помага за интеграцията и развитието на бизнеса им. Това е от значение не само по отношение на взаимодействието с клиенти, работодатели, доставчици, колеги и служители, но е много важно по отношение на връзката с местните власти, държавните органи и администрацията. Също така езиковата и културна интеграция помагат на мигрантите да се почувстват част от местната общност и да вникнат в културата на приемната държава.

Проследявайки изследванията в шест европейски държави (България, Италия, Холандия, Испания, Швеция и Обединеното кралство), забелязахме, че въпреки факта, че различните страни могат да определят различни правила за предприемачите по отношение на подкрепата, която им осигуряват, както и законодателството, което се занимава с успешната им интеграция и възможностите за започване на бизнес, има редица ключови положения, които са еднакви за всички предприемачи мигранти, независимо от държавата, в която се установяват или от страната, от която идват. Всичко това е доста по-усложнено в контекста на настощата пандемията.

Предприемачите мигранти са рискови играчи.

Преместването в нова държава, изучаването на нов език и култура и необходимостта от усвояване на нов набор от правила и начини на действие означава, че те поемат един от най-сериозните рискове в своя трудов живот. Рискът ще засегне тях и техните семейства, независимо дали ще се преместят при тях или ще останат у дома. Но по някакъв начин, те превръщат риска във възможност, като следят за всички възможности, работят усилено, остават фокусирани върху целите си и се опитват да останат гъвкави.

По време на всеобщото затваряне, предприемачите мигранти продължиха да предлагат услугите си, като трябваше да поемат рискове или да се „отбраняват“, както се изразяват някои от тях, намалявайки броя на услугите и персонала, намалявайки собствените си заплати, за да покрият разходите си, или да „атакуват“ - рискувайки да излязат от обичайния си стил на работа, премествайки бизнеса си онлайн. По този начин те промениха фокуса и изпробваха и изследваха

нови работни области, като например продажба на нови продукти, свързани с Ковид-19, без да бъдат сигурни дали въобще ще се продават.

Предприемачите мигранти са гъвкави и бързо се ориентират

Независимо от сектора, в който работят, предприемачите мигранти показват високо ниво на гъвкавост и способност да се адаптират към новата среда. Най-успешни са тези, които са в състояние да предприемат гъвкав подход и се развиват и растат противно на всички очаквания. Учат се от несгодите и намират решения на всеки проблем. Ковид-19 е най-добрият пример за това: хората в хотелиерския бизнес бързо се ориентират или към онлайн услуги, или към менюта за вкъщи, адаптирайки услугите си и методите на работа, като по този начин подкрепят местните общности.

Предприемачите мигранти са верни на местните общности

По-голямата част от предприемачите мигранти са добри в създаването на контакти. Те обикновено изграждат взаимоотношения на местно ниво, и често в контекста на местна мигрантска общност. Това помага за изграждане на доверие и създаване на бизнес отношения или семейна подкрепа. Но тези, които полагат извънредни усилия, опитвайки се да се смесят, както с местната мигрантска общност, така и с тази на приемащата страна, са хората, които имат най-висок процент на успеваемост.

По време на пандемията онези предприемачи мигранти, които успяха да се свържат с благотворителни инициативи в подкрепа на най-нуждаещите се - възрастни хора, деца и училищни преподаватели, хора в риск от бедност, бяха тези, които бяха високо оценени, най-вече от своите колеги мигранти и приятели, както и от местната общност. Те ще бъдат тези, които ще берат плодовете на своите усилия и бизнеса им ще се разрастне още повече.

За много предприемачи мигранти бъдещето може и да не е розово, тъй като докладите показват спад в някои бизнес сектори, засегнати от пандемията. Хотелиерството и сценичните изкуства изглежда са най-засегнатите до момента, но минавайки към втората фаза на местни или национални ограничения в много страни в Европа, малкият бизнес ще пострада най-тежко. Предприемачите мигранти, които са успели в бизнеса си, ще продължат да се фокусират върху това което умеят най-добре: оцеляването. Но докато правят това те разбират, че пандемията завинаги ще промени начина, по който управляват бизнеса си. Тези, които никога не са предполагали, че ще предлагат онлайн услуги, сега сериозно се замислят по този въпрос. Тези, които досега не са обмисляли да променят своите продукти и клиенти, вече правят планове в тази насока. Тези, които са имали твърде малко взаимодействие с местната общност, седейки в своята комфортна зона с техни приятели мигранти, може би ще преосмислят този подход и начин на мислене.

Каквото и да предприемат, те знаят, че няма да е лесно в бъдеще, но със сигурност пандемията ще ги накара да бъдат, бдителни, гъвкави и целеустремени.

Тази статия е разработена като част от проекта ALMA: Достъп до езикови методи за увеличаване способностите на мигрантите да започнат собствен бизнес. ALMA е европейски проект за сътрудничество, насочен към стимулиране на мигрантите да създадат нов бизнес, като им предоставя практически насоки за успешно управление на бизнеса им. Проектът е съфинансиран от програмата Еразъм + на Европейския съюз и обединява партньорство от шест държави: България, Италия, Холандия, Испания, Швеция и Великобритания.